

Posudek oponenta diplomové práce Mgr. Šárky Dobiášové „Sociální dovednosti pracovníků v pomáhajících profesích“.
Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra psychologie.
Praha 2012

Diplomandka zvolila za ústřední téma své práce problematiku sociálních dovedností lidí, kteří působí v převážně pomáhajících profesích. Jako vybrané profese, na nichž autorka demonstruje své závěry, sloužili sociální pracovníci, psychologové a kněží.

V teoretické části práce autorka charakterizuje pomáhající profese na obecnější úrovni, na kterou navazuje další část textu pojatá jako profesiogram. Výraznější pozornost přitom věnuje zejména komunikaci v pomáhajících profesích a sociálním dovednostem zejména (naslouchání, empatii a vedení rozhovoru).

Empirická část práce mapuje jednotlivé dimenze sociálních dovedností (dotazníkem SSI a rozhovorem). Soubor zkoumaných osob sice není příliš velký, na druhé straně oceňuji, že původně oslovená skupina byla početnější, ne všichni oslovení pomáhající byli však ochotni spolupracovat. Charakteristiky zkoumaného souboru pečlivě dokreslují přehledně zpracované tabulky a grafy.

Závěry diplomové práce poněkud překvapivě ukazují mírně podprůměrné výsledky sociálních dovedností u sledovaných pracovníků pomáhajících profesí. Postrádám zde autorčin pokus o interpretaci uvedené skutečnosti (syndrom vyhoření, adekvátní použití výzkumné metody, výběr dobrovolníků ochotných vypovídat či jiné intervenující proměnné). Také škoda, že Mgr. Dobiášová zřejmě pracovala pod velkým časovým tlakem, takže je práce poměrně bohatá na překlepy, které rušivě ovlivňují celkový dojem sdělení a příležitostně mění i jeho smysl. Závěrečná jazyková redakce by patrně mohla mnohé napravit.

Potěšujícím kvalitativním dokreslením práce jsou i tři modelové kazuistiky, které dokumentují v závěrečné části textu konkrétní situaci pracovníků ve třech sledovaných kategoriích pomáhajících profesí. Postrádám však informaci o tom, jak byli zmínění tři jednotlivci autorkou vybráni – resp. co jí vedlo k tomu, že je zvolila jako zástupce jednotlivých zmiňovaných kategorií (šlo o jedince ochotné k dalšímu kontaktu nebo představovali něčím příznačného zástupce dané profese?).

Poměrně obsáhle a vcelku adekvátně je zpracovaná kapitola diskuse, která zvažuje uvedená zjištění ve vztahu k literárně-teoretickým podkladům a rovněž zmiňuje některá omezení výzkumu. Nejsem si však jista, proč do ní autorka zařadila dílčí kapitoly o jednotlivých proměnných, které by se patrně vyjímaly vhodněji ve výsledkové části práce.

Literatura je poměrně bohatá, je však patrná disproporce mezi zahraničními literárními zdroji a prameny v českém jazyce. Pozitivně naopak oceňuji, že je text práce dokumentován řádně doloženými přílohami, také slovník zkratk a seznam tabulek a grafů v úvodu práce je čtenářsky velmi vstřícný.

Závěrem přes určité výhrady a s ohledem na možnost vysvětlit některé nesrovnalosti v průběhu ústní obhajoby doporučuji, aby se předložená práce stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK v Praze, a navrhuji hodnocení velmi dobře.